פרשת כי תבוא – ארץ ישראל נקנית על ידי ביכורים

המצוה הראשונה בפרשה היא מצוַת הבאת הביכורים לבית המקדש: "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ... וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ... וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא, וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'" (כו א–ב).

על מצוָה זו אמרו חז"ל ב"סִפרי": "עֲשֵׂה מִצְוָה הָאֲמוּרָה בָּעִנְיָן (ביכורים), שֶׁבִּשְׁכָרָהּ תִּכָּנֵס אֶל הָאָרֶץ".

הקשו המפרשים: הרי מצוַת הביכורים נוהגת רק אחרי הכניסה לארץ, אז איך "בִּשְׁכָרָהּ תִּכָּנֵס אֶל הָאָרֶץ"? והרי בזמן קיומה כבר נכנסו!

אפשר ליישב שהכניסה לארץ היא תהליך מתמשך, וכפי שראינו בביאה הראשונה לארץ בזמן יהושע ובביאה השנייה בתחילת בית שני וגם בביאה השלישית שבימינו, שלא זכינו מיד להיכנס לכל מרחבי ארצנו, וזוהי כוונת ה"סִפרי", שבזכות מצוַת הביכורים שנביא לבית המקדש, נזכה לרשת ולהיכנס ולהתיישב בכל הארץ.

הקשר בין קיום מצוַת הביכורים לבין השכר שנזכה בארץ ישראל מבואר בפרשת עקב: התורה מזהירה שלא נגיד בעקבות השפע שיהיה לנו בארץ: "כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה!" (ח יז), כי האמירה הזאת עלולה להביא אותנו לכפירה בה' ולהיענש בגלות (שם יט–כ).

כדי לזכות להישאר בארץ עלינו לזכור את ה': "וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱ־לֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל, לְמַעַן הָקִים אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ כַּיּוֹם הַזֶּה" (שם יח). זכירה זו מתקיימת בהבאת הביכורים ובמקרא ביכורים שבו אנו מצהירים שה' הוא שהוציאנו משעבוד מצרים והביאנו "אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה" ונתן לנו "אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ" (כו ט).

כשמודים לקב"ה אפילו על פרי אחד משבעת המינים שגדל בארץ, מחזקים ומבססים את אחיזתנו בכל רחבי ארץ ישראל.